



Integraal Beleid Veiligheid en Gezondheid (IBVG)

versie februari 2024

Voor vragen en/ of opmerkingen, neem contact op met Jana Stankat: 0613538309,
jana@schooldepol.nl

1. Over het IBVG

1.1. Totstandkoming IBVG

Het Integrale Beleid Veiligheid en Gezondheid van School de Pol, (IBVG), is tot stand gekomen op basis van het reeds bestaande Beleid Veiligheid en Gezondheid van Het Eiland van Groningen (zie bijlagen). In de oprichting en de eerste anderhalf jaar van het bestaan van School de Pol (SdP) hebben wij grotendeels geleund op de pedagogische, educatieve, organisatorische en facilitaire structuren van Het Eiland. Dit heeft het mogelijk gemaakt om met enkel de investering in de vorm van vrijwillige inzet van ouders en betrokkenen een openbaar bekostigde school op te starten. Hierbij hebben wij voort kunnen bouwen op de kennis- en ervaringschat van de inmiddels 10 jaar bestaande samenwerkingsstructuren van Het Eiland van Groningen. In de basis leunen wij met z'n allen op de Deugdenbenadering, de Coöperatieve Benadering en de Pedagogische Benadering van Het Eiland van Groningen. De toepassing van deze visies op de school staat beschreven in het Schoolplan (zie bijlagen). Het IBVG sluit aan op de bovengenoemde benaderingen, waarin veiligheid en gezondheid als basis worden beschouwd voor het algehele welzijn en een positieve ontwikkeling in alle levensfasen.

1.2. Waarom een integraal Beleid

Ontwikkeling is een continu proces dat zich een leven lang voordoet. Hierop aansluitend willen wij de ontwikkeling van alle mensen in onze samenwerkingen integraal faciliteren. In de praktijk betekent dit dat we de voorwaarden voor een continue ontwikkeling in de verbinding van opvang en school op elkaar laten aansluiten. Zo werken wij met interdisciplinaire professionals samen voor opvang en basisschool en gaan wij uit van individuele en doorgaande ontwikkellijnen in de begeleiding van kinderen bij opvang en school en bij volwassenen als professionals en opvoeders. Wij willen dat ons beleid voor veiligheid en gezondheid aansluit bij alle verschillende werkvelden en groepen die op Het Eiland en bij de school samenkomen. Vandaar dat wij onze uitgangspunten voor beleid zo veel mogelijk integraal formuleren en specificeren waar nodig.

1.3. Werkwijze IBVG

Wij werken met een intern werkdocument van het IBVG. In het kader van voortschrijdend inzicht is het nadrukkelijk de bedoeling dat voortdurend aan de veiligheid, het beleid daaromtrent en het interne werkdocument wordt gewerkt, en onze hierop gebaseerde handelingen steeds worden aangepast. Dit proces gebeurt bottom-up, wat betekent dat het beleid gebaseerd is op de kunde, observaties en ervaringen van de pedagogische professionals en dat het breed gedragen wordt door alle medewerkers in de organisatie. De directie van Het Eiland en het bestuur van Stichting Uni voor Kinderkunde zijn verantwoordelijk om het beleid te toetsen aan de geldende wet- en regelgeving. Verder stimuleren en faciliteren zij de naleving

van zowel de wet- en regelgeving, als het interne veiligheidsbeleid. Iedereen die op Het Eiland en bij School de Pol werkt, wordt geacht het veiligheidsbeleid te kennen, hiernaar te handelen en kritisch erover mee te denken. Het beleid wordt gecoördineerd door de driehoek IBVG op basis van het zes-ogen-principe. Op dit moment bestaat de driehoek IBVG uit een beleidsmedewerker/pedagogische medewerker van het Het Eiland (Merel Raatjes), de P&O medewerker van Het Eiland en SdP (Geerte Koolen) en een bestuurder/beleidsmedewerker van SdP (Jana Stankat). De driehoek IBVG vergadert minstens vier keer per jaar.

1.3.1. Inzet Risicomonitoren

Het beleid wordt minstens een keer per jaar gemonitord met behulp van de daarvoor door de wet aanbevolen instrumenten, namelijk de Risicomonitor Veiligheid en Gezondheid voor Kinderopvangorganisaties, het Digitaal Veiligheidsplan voor Scholen en het Digitaal Veiligheidsplan voor Besturen. De laatste twee instrumenten worden in juni 2023 herzien, waardoor de ingebruikname ervan uit is gesteld tot dat moment. De driehoek IBVG coördineert het gebruik van de risicomonitoren en verdeelt de taken die hieruit voortkomen onder de crew van Het Eiland en SdP.

Het IBVG komt tenminste twee keer per jaar tijdens het crew overleg van Het Eiland en het lerarenoverleg van SdP ter sprake en wordt met voortschrijdend inzicht en veranderende wetgeving, gezamenlijk aangepast en aangevuld. In aansluiting op dit proces worden wijzigingen in het veiligheidsbeleid voorgelegd aan de oudercommissie van Het Eiland en de medezeggenschapsraad van de SdP. Vervolgens wordt het oude veiligheidsbeleid door het geactualiseerde veiligheidsbeleid op de daarvoor bestemde plekken vervangen (zie 1.4) en worden crewleden op wijzigingen en het nieuwe geldende beleid geattendeerd.

1.4. Toegankelijkheid IBVG

Het actuele en geldende veiligheidsbeleid is voor alle crewleden makkelijk online te vinden, ook is het veiligheidsbeleid onderdeel van de leesmap voor nieuwe crewleden. Verder ligt er op elke groep een geprint exemplaar als onderdeel van de leesmap op de groep. Hierdoor is het veiligheidsbeleid inzichtelijk voor alle beroepskrachten (in opleiding), stagiaires en vrijwilligers.

1.5. Rol van crewleden in het IBVG

Naast het naleven van het hier omschreven veiligheidsbeleid zijn alle crewleden aangewezen om onveilige situaties die zij zien of meemaken en waarvoor nog geen beleid bestaat zo snel mogelijk door te geven aan een persoon uit de driehoek veiligheid (Geerte, Merel of Jana). Zij zullen de nodige acties ondernemen om de onveilige situatie te verhelpen en deze zo nodig in het beleid op te nemen. In een acuut onveilige situatie wordt uiteraard gehandeld volgens de richtlijnen van BHV en EHBO en gezond verstand.

1.6. Jaaroverzicht beleidscyclus IBVG*

1de kwartaal (jan-maart)

- Overleg driehoek veiligheid en gezondheid
- bij de crew vergadering en de lerarenvergadering het IVGB onder de aandacht brengen, resultaten uit de risicomonitoren en aanpassingen bespreken en taken verdelen
- Wijzigingen in het IVGB voorleggen aan oudercommissie Het Eiland en MR SdP

2de kwartaal (april-juni)

- Overleg driehoek veiligheid en gezondheid
 - evaluatie beleidsproces update IVGB
- Geüpdate versie IVGB op de daarvoor bestemde plekken en crew informeren
- Aandacht voor binnenklimaat en duurzaam energieverbruik id zomermaanden
- Monitoring Psychosociale Veiligheid meenemen in ouder evaluatie en aanvullen met bundeling input vanuit kinderen, leraren en crew gedurende het jaar

3de kwartaal (juli-sep)

- Overleg driehoek veiligheid en gezondheid
- bij de crew vergadering en het lerarenoverleg het IVGB en mogelijke updates onder de aandacht brengen en taken verdelen
- bij de crew vergadering en het lerarenoverleg het BSI onder de aandacht brengen

4de kwartaal (okt-dec)

- Overleg driehoek veiligheid en gezondheid
 - evaluatie uitvoering IBVG
- Aandacht voor binnenklimaat en duurzaam energieverbruik in de wintermaanden
- Inzet Digitaal Veiligheidsplan voor Scholen en voortkomende acties oppakken
- Inzet Digitaal Veiligheidsplan voor Besturen en voortkomende acties oppakken
- Inzet Risicomonitor Veiligheid en Gezondheid voor Kinderopvangorganisaties voortkomende acties oppakken
- Jaarlijkse ontruimingsoefening en aandacht voor brandveiligheid en calamiteitenplan

* de volgorde van beleidsstappen kan in de praktijk afwijken van het jaaroverzicht onder de voorwaarde dat alle onderdelen gedurende het kalenderjaar aan bod zijn gekomen

1.7. Visie op Veiligheid en Gezondheid ...op korte- en lange termijn...

Op Het Eiland en bij SdP worden kinderen zo goed mogelijk voorbereid op de wereld buitenhuis.

Juist omdat we groot belang hechten aan de veiligheid en gezondheid van kinderen en de volwassenen die ze later worden, hebben we ervoor gekozen niet alle risico's uit te sluiten maar ze te stimuleren er verantwoord mee om te gaan (zie het Schoolplan). Buitengewone veiligheidsrisico's die voortkomen uit bijvoorbeeld onafgedekte stopcontacten of open toegang tot schoonmaakmiddelen vallen hier uiteraard buiten. Wel leren wij kinderen om voorzichtig om te gaan met deuren (achtzaam openen en sluiten) en laten wij hen onder begeleiding oefenen met traplopen. Ook krijgen de kinderen - wanneer ze daaraan toe zijn - de gelegenheid om te leren snijden met echte messen en om te gaan met scharen. Wij bevorderen het risicovol spel door kinderen zelfstandig te laten klimmen in bomen en klimrekken. De toegankelijke klimtoestellen zijn qua risico afgestemd op de ontwikkelfase van de kinderen en bieden kinderen de gelegenheid om behendigheid te ontwikkelen.

1.8. Beleid Signaleren en Intervenieren (BSI)

Beroepskrachten, stagiairs en structureel aanwezig zijn ingeschreven in het Personenregister Kinderopvang. Alle beroepskrachten beschikken over een geldige Verklaring Omtrent Gedrag voor primair onderwijs en/ of kinderdagverblijf en zijn voor aanvang van de werkzaamheden gekoppeld aan de houder.

Ons BSI is gebaseerd op de [Landelijke Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling](#) en de daarbij horende afwegingskaders voor kinderopvang en onderwijs (zie bijlagen). Er is een uitwerking van de meldcode voor de gehele organisatie (zie bijlage). Verder heeft het Eiland van Groningen regels vastgelegd voor de omgang tussen crew onderling en crew met kinderen in 'How to Crew' en in de 'Code of Conduct Eilandcrew' (zie bijlagen). Het gehele BSI wordt twee keer per jaar tijdens het crewoverleg van Het Eiland en het lerarenoverleg van SdP onder de aandacht gebracht.

Er wordt van alle crewleden en volwassenen verwacht om de gedrags- en groepsregels uit het BSI na te leven en grensoverschrijdend gedrag te allen tijde te ondervangen en indien nodig aan te pakken. Kinderen worden leeftijdsconform op de hoogte gebracht van de inhoud van deze regels en van het wél gewenste gedrag. De groepsregels worden steeds opnieuw onder de aandacht gebracht, bijvoorbeeld door te wijzen op gewenst gedrag, en door ongewenst gedrag te begrenzen (zie ook hoofdstuk 6. Psychosociale Veiligheid, en de Pedagogische Benadering). Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag tijdens het crew overleg en het lerarenoverleg. Het bespreken van zorgen/ vermoedens of 'bijzonderheden' van kinderen is een vast agendapunt van beide overleggen. Elk crewlid heeft een lijst met mentorkinderen (zie pedagogische benadering). In het roosteringsysteem Keesje (tevens aanvulling op het leerlingvolgsysteem) worden observaties, informatie en bijzonderheden betreffende een kind door de crewleden opgeschreven en door de mentor tijdens een kindbesprekingen ingebracht.

2. Algemene Veiligheidsrisico's en Omgevingsrisico's

We dekken risico's met grote gevolgen af, onder ander door het treffen van (technische) maatregelen en door het maken van (gedrags)afspraken met de crew en de kinderen. Sommige risico's zijn zo algemeen dat ze voor alle locaties en groepen gelden. Hieronder zetten we deze voornaamste risico's en de gehanteerde maatregelen op een rij:

2.1. Electra

Alle laaggeplaatste stopcontacten zijn afgesloten met daarvoor bestemde plastic kapjes. Dit is in alle ruimtes gedaan waar kinderen toegang tot hebben. De stopcontacten in de groepsruimtes zijn afgedekt. Er zijn geen loshangende snoeren of stekkerdozen bereikbaar voor de kinderen.

2.2. Deuren (en hekjes)

Wij maken weinig tot geen gebruik van harmonica's en deurvertragers. Wij leren kinderen voorzichtig te zijn met deuren door zelf bij het openen en sluiten in woord en gebaar voorzichtig te zijn met de deur, maar ook door op de risico's te wijzen als een spelend kind in de buurt van de deur belandt.

Om de kans te verkleinen dat er vingers tussen de deur komen en/ of kinderen worden omgestoten bij het openen van de deur, maken wij de aanwezigen (ouders, kinderen en crew) continu attent op het gebruik van de deur met de zogenaamde 'deurles'. Op deze manier integreren wij de omgang met de deuren in de ontwikkeling van de ruimtelijke oriëntatie van de kinderen: Waar ben je ten opzichte van de deur en waar zijn je vingers ten opzichte van de scharnierpunten. Na gebruik van de deur (ruimte betreden of verlaten) wordt de deur gesloten. Bij het bedienen van de deur zijn er 2 belangrijke aandachtspunten: 1. sensitief openen (staat er iemand achter?), 2. sensitief sluiten (waar zijn de vingers van de omstanders?). Bovendien gaan kinderen onder de leeftijd van 4 jaar altijd samen met een volwassene door de deur.

2.3. Ongevallen

Bij ongevallen vullen wij het incidentenformulier in (zie bijlagen). Wanneer er (herhaaldelijk) ongevallen plaatsvinden, kijken we naar welke maatregelen er genomen dienen te worden. Ook bij het vallen krijgen kinderen binnen de grenzen van aanvaardbare risico's de ruimte om te leren. Hoe motorisch onhandiger kinderen en volwassenen zijn, hoe groter de kans dat ze ongelukkig terechtkomen bij een val. Door vanaf vroege leeftijd en vaak aan beweging en klimoefeningen te doen, bevorderen we de behendigheid en het evenwicht. Ten aanzien van vallen geven we de kinderen veel gelegenheid om ervaring op te doen doordat ze in klimtoestellen kunnen klimmen die passend zijn voor de leeftijd van het kind. Hierdoor leren ze (met het risico binnen de grenzen) met hoogteverschillen om te gaan en hun evenwicht te bewaren. We leren de kinderen dat ze bij het klimmen de handen vrij moeten hebben en dat er

geen voorwerpen in of onder het klimrek horen.

2.4. Verdrinking

Er is geen open water op het terrein van de locaties waar kinderen worden opgevangen. Regentonnen zijn afgesloten en voor kinderen niet te openen. Het spelen in plassen gebeurt alleen onder toezicht. Als wij buiten ons eigen terrein op pad zijn kan er water in de buurt zijn, zoals een ven in het bos, een meertje in het park of de gracht in de stad. Begeleiders zijn zich bewust van het risico op verdrinking als zij met een groep kinderen in de buurt van water komen (wel of niet bevroren) en letten hier versterkt op. Kinderen raken nooit uit het zicht van de crewleden. Dit hoort bij de regels die wij introduceren bij de inwerking van nieuwe medewerkers en de regels die wij middels gewoontevorming de kinderen aanleren en steeds weer onder de aandacht brengen. Hierbij hoort ook de kinderen steeds weer te wijzen op het gevaar van water en hoe zich veilig te gedragen in de buurt van water en ijs, door onder andere gepaste afstand te houden tot een kade of het (diepe) water.

2.5. Vallen en struikelen

Het opruimen en netjes houden van de loopruimtes (vooral gangen en trappen) wordt voorgeleefd door de crew. We stimuleren kinderen om actief hieraan bij te dragen door hen te betrekken bij het opruimen en schoonmaken. Vluchtwegen worden te allen tijde vrij van speelgoed en andere obstakels gehouden. Ten aanzien van vallen geven we de kinderen wel gelegenheid om hierin ervaringen op te doen doordat ze zich in de buitenruimtes vrij mogen bewegen en op bomen en speeltoestellen mogen klimmen. Hierdoor leren ze (met risico binnen grenzen) met hoogteverschillen om te gaan en het evenwicht te bewaren. Op alle locaties dragen we zorg voor een inrichting van de omgeving waar kinderen hun fysieke mogelijkheden kunnen verkennen en uitbreiden.

2.6. Speeltoestellen

Wij hanteren een obstakelvrije zone rondom een speeltoestel. Toestellen zijn passend voor de leeftijd. Een kind dat de instap naar het eerste niveau van het klimtoestel niet kan maken wordt niet geholpen. Dat betekent namelijk dat het toestel nog niet geschikt is voor het kind. Wij hanteren de volgende richtlijnen: Voor peuters is het veilige klimtoestel niet hoger dan maximaal 1 meter 20. Voor kleuters niet hoger dan maximaal 1 meter 50. En voor basisscholieren niet hoger dan maximaal 3 meter. Een speeltoestel is zo gebouwd dat er gemakkelijk weer van af geklommen kan worden. Het kind dat er toch afvalt, mag niet op een lager gelegen uitstekend onderdeel van het toestel terecht kunnen komen waardoor letsel opgelopen kan worden. Ook leren we de kinderen de handen altijd vrij te hebben bij het klimmen in een klimrek en geen speelgoed in het klimrek te leggen.

2.7. Traplopen

Alle kinderen leren al vroeg onder toezicht de trap op en af te klimmen (om te beginnen bij het trappetje naar de commode, bij het naar buiten gaan en als we samen de was ophalen op een andere verdieping). Vanaf het begin is de gewoonte om de handen vrij te hebben en tot ongeveer hun vierde jaar achterstevoren de trap af te gaan. Tot kinderen vier jaar zijn gaat de volwassene altijd als eerste bij afdalen en als laatste bij het beklimmen van de trap. Net als klimmen zien wij traplopen tevens als oefening voor onder andere de motoriek. Ook oudere kinderen die al zelfstandig trap kunnen lopen doen dit nooit zonder toezicht.

2.8. Lawaai en geluid

Wij proberen bij de inrichting van alle ruimtes aandacht te besteden aan geluiddempende materialen en oplossingen passend bij de gegevens van de desbetreffende ruimte, het gebruik en overige richtlijnen zoals regels met betrekking tot brandveiligheid. Bovendien gaat er voortdurend aandacht naar uit om rekening te houden met elkaar wat betreft geluid en is de afwisseling en inbedding van rustig en luidruchtig spel deel van de gewoontevorming.

2.9. Binnenklimaat

Voor groot en klein is het van belang om de temperatuur niet te laag, maar zeker ook niet te hoog te regelen. Een basistemperatuur tussen de 18 en 19 graden wordt in de binnenruimtes aangehouden en de kleding van de kinderen wordt op de intensiteit van hun beweging aangepast (op de grond liggende baby's die nog niet kunnen kruipen moeten warmer gekleed dan peuters die de hele dag rondrennen). Ouders worden regelmatig op het belang van passende buiten- en binnenkleden gewezen. Wij proberen op een energiebewuste manier de temperatuur te reguleren. In de winter stoken wij tot niet meer dan 18/ 19 graden. In de zomer zorgen wij met behulp van zonwering, ventileren in de vroege ochtend en zo nodig airconditioning dat de ruimtes niet te warm worden. Ook houden wij met ons gedrag en het kiezen van activiteiten rekening met de temperatuur (wie het koud heeft moet bewegen, wie warm is en zweet moet veel drinken.) In alle groepsruimtes is een thermometer, een (mobiele) hygrometer en een (mobiele) CO₂-meter aanwezig. Met behulp hiervan en op basis van de normen beschreven in de brochure 'Schoon, fris en veilig' worden ventilatie en temperatuur door de crewleden geregeld. Het binnenklimaat verdient met het oog op gezondheid en duurzaamheid voortdurende aandacht en komt dusdanig ook vaak terug in overleg en beleid. Wij zijn ermee bezig om per ruimte een binnenklimaatprotocol uit te werken waarin het regelen van de temperatuur, het gebruik van de CO₂-meter en mogelijkheden tot extra ventilatie worden beschreven. Het gezondste klimaat is echter buiten. Vandaar dat de kinderen afhankelijk van hun leeftijd zo veel mogelijk in de tuin en in het park/ bos zijn.

2.10. Daglicht

Kinderen zijn een groot gedeelte van de dag buiten en worden zo over de dag heen aan voldoende daglicht blootgesteld. In ruimtes die vanwege hun indeling of ligging niet voldoende daglicht krijgen, hebben wij daglichtlampen aangebracht.

2.11. Gevaarlijke stoffen/ biologische agentia

Onder gevaarlijke stoffen verstaan wij (chemische) schoonmaakmiddelen en biologische agentia (kleine levende organismen, zoals virussen, bacteriën, schimmels of parasieten, die een infectie, allergie of vergiftiging kunnen veroorzaken). We maken zo veel mogelijk gebruik van biologische en parfümvrije schoonmaakmiddelen die we buiten bereik van kinderen bewaren. We verschonen met kokosolie en hydrofiele washandjes en maken geen gebruik van billendoekjes. Gevaarlijke stoffen zoals lijm, verf of spuitbussen worden in een afgesloten kast bewaard en alleen onder toezicht in een goed geventileerde ruimte gebruikt. We houden ons aan de schoonmaakrichtlijnen van het RIVM.

2.12. Gevaarlijke voorwerpen

Het is kinderen niet toegestaan om gevaarlijke voorwerpen zoals messen, scherpe voorwerpen, aanstekers, plastic balletjes pistool e.d. mee te nemen naar school. In voorkomend geval neemt een crewlid het in bezit en geeft het aan einde dag aan de ouder mee. Tevens wordt het incident gebruikt om het gevaar hiervan duidelijk te maken en ouders en leerlingen aan de regel te herinneren. In zijn algemeenheid geldt dat meegenomen voorwerpen, zoals speelgoed of knuffels, in de tas van de kinderen blijven tenzij anders met de professional afgesproken. Gevaarlijke voorwerpen die op het Eiland aanwezig zijn (zoals messen in de keuken, zakmessen voor in het bos, scharen in het atelier, gereedschap in de werkplaats) worden buiten reikwijdte van de kinderen opgeborgen en alleen onder toezicht van een professional gebruikt. Het leren van de juiste omgang met gereedschap om letsel op korte en vooral op lange termijn te voorkomen is onderdeel van de dagelijkse (onderwijs)activiteiten en gewoontes zoals omschreven in de pedagogische benadering en het schoolplan.

3. EHBO

Nieuwe medewerkers worden gestimuleerd om een EHBO-cursus te volgen bij Livis of Savitae. Ook ouders worden gestimuleerd om aan deze cursussen deel te nemen. Op zowel de dagopvang als de buitenschoolse opvang en bij de school is op elk moment van de dag ten minste één volwassene aanwezig die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen (conform de in de Wet Kinderopvang aan deze kwalificatie gestelde regels). Op Het Eiland Zuid bevindt zich het kleine EHBO-kastje naast de kleine keuken en een grotere hangt bij

de achterdeur. Deze worden halfjaarlijks gecontroleerd op houdbaarheidsdata en volledigheid. Een voorraad pleisters zit in de kast in de ontvangsthal. In alle groepsruimtes bevindt zich een compact EHBO-pakket. Verder zijn er reis EHBO-pakketten voor als groepen op pad gaan. Tussendoor worden na ieder gebruik onderdelen aangevuld ofwel ontbrekende onderdelen doorgegeven aan de loods.

4. Brandveiligheid

We zorgen ervoor dat onze gebouwen voldoen aan de veiligheidsvoorschriften ten aanzien van calamiteiten. Voor de verschillende gebruiken worden zo nodig bij de gemeente aanvragen voor melding en/ of vergunningen brandveilig gebruik gedaan. Op de uitkomsten van de periodieke controles door de brandweer wordt zo snel mogelijk en in goed overleg met de brandweer gereageerd. Adviesbureau voor brandveiligheid Munnik is op dit moment belast met de evaluatie van alle voorzieningen en afspraken. Verder verzorgt firma Van der Graaf de gebouwen van de nodige middelen zoals brandmeldinstallatie, blusmiddelen, vluchtroute-aanduidingen en deurdrangers. Deze worden met behulp van een onderhoudscontract jaarlijks gecontroleerd. Alle informatie over de monitoring, het beleid en afspraken omtrent brandveiligheid zijn na te lezen in het (digitale) logboek brandveiligheid (zie bijlagen). De vluchtroutes zijn in de gebouwen aangegeven met groene vluchtroute lampen en bordjes. Verder hangen op elke etage ontruimingsplattegronden. Ontruiming wordt minstens één keer per jaar geoefend, geëvalueerd en noodzakelijke veranderingen geïmplementeerd als onderdeel van het beleidscyclus IBVG. Er is te allen tijde een BHV'er aanwezig in het gebouw.

5. Opruimen en schoonmaken

Zorg dragen voor de leefomgeving door opruimen, afwassen, koken, schoonmaken, onderhoud en klussen is bij Het Eiland en bij SdP onderdeel van de alledaagse activiteiten voor zowel klein als groot. Zo leren kinderen zo snel mogelijk (mede)verantwoordelijkheid dragen voor hun omgeving en bevorderen wij de zelfredzaamheid van iedereen. In de eerste plaats gebeurt dit door ononderbroken aandacht voor de leefruimte te tonen. Op deze manier wordt de omgang en het onderhouden van de leefomgeving ingebed in de gewoontevorming en de ontwikkeling van de ruimtelijke oriëntatie van kinderen. Voor iedereen geldt de regel om de werk- en speelomgeving zo schoon mogelijk achter te laten. Het grondigere schoonmaken is geregeld door een schoonmaakrooster die op de betreffende groep hangt. Op huis-tuin-en-keuken-dagen dragen wij samen met de kinderen en ouders zorg voor onderhoud en klusjes.

5.1. Hygiëne

Er zijn duidelijke afspraken met betrekking tot hygiëne tijdens de omgang met voedsel, het verschonen, naar het toilet gaan en handen wassen, en met betrekking tot het schoonhouden en schoonmaken. Wij hanteren hierbij de landelijke hygiënerichtlijnen voor basisscholen en kinderdagverblijven en de hygiëncode voor kleine instellingen. Deze zijn onderdeel van het beleid.

Aandachtspunten hierbij zijn:

- Na het koken en eten wordt er samen met de kinderen afgewassen en wordt de keuken schoongemaakt.
- Handen worden gewassen voor en na het eten of bereiden van eten en andere activiteiten.
- Kinderen smeren zelf boterhammen wanneer het buffet klaar staat. Iedere pot beleg heeft een eigen mes. Kinderen gebruiken een bord en een beker die ze zelf afwassen.
- Na iedere activiteit worden materialen weer opgeruimd in de daarvoor bestemde ruimte (duidelijk zichtbaar).
- De ruimtes worden na gebruik geveegd. Tafels worden na gebruik gereinigd. Buiten wordt de tuin met en door de kinderen opgeruimd.

6. Psychosociale Veiligheid

Onder psychosociale veiligheid verstaan wij de integratie van *sociale veiligheid*, *fysieke veiligheid* en *psychische veiligheid* in een algeheel welbevinden van alle kinderen en volwassenen op Het Eiland en bij SdP. Zoals in de brochure 'Zorgplicht Sociale Veiligheid op School' omschreven vatten wij de losse begrippen op als volgt:

- *Sociale veiligheid*: niet aantasten van de integriteit in het intermenselijke verkeer bijvoorbeeld door uitschelden, belachelijk maken, achterstelling en discriminatie, vernedering, buitensluiten, e.d.
- *Fysieke veiligheid*: niet aantasten van de lichamelijke integriteit, bijvoorbeeld door het toebrengen van lichamelijke pijn of letsel; denk bijvoorbeeld aan geweld in de vorm van slaan, schoppen, e.d.
- *Psychische veiligheid*: niet aantasten van de geestelijke gezondheid, zoals door het uitoefenen van ongeoorloofde druk en bedreiging, manipulatie e.d.

6.1. Omgang met onwenselijk gedrag

Kinderen opvoeden om elkaar te helpen bij het oplossen van conflicten is fundamenteel voor het aanleren van sociaal gedrag, en hoort niet thuis in één specifiek programma: Het algehele welbevinden, en daarmee sociale, fysieke en psychische veiligheid verdienen aandacht in *alle* situaties op de opvang en de school. Daarom zetten wij bij Het Eiland en bij School de Pol in op preventie met behulp van een sterke sociale cohesie, aandacht voor emotieregulatie, hulpvaardigheid, vindingrijkheid en weerbaarheid. Dit staat nader omschreven in de pedagogische benadering. Hieruit volgt ook dat een kind dat heftige emoties ervaart nooit alleen wordt gelaten, maar in een passende omgeving wordt opgevangen, waardoor de veiligheid voor iedereen bewaard blijft. Als alternatief voor het corrigeren van het gedrag door middel van straffen en belonen wordt een kind door de volwassene begrensd en wordt aangegeven wat wél wenselijk is op dat moment. De opvoeder moet hierbij goed zien wat het kind met het onwenselijke gedrag probeert te bereiken, en geeft aan hoe dit anders kan. Wanneer iemand, een kind of een volwassene, aangeeft dat er sprake is van een bedreiging van de psychosociale veiligheid, dan is het zaak dat de verantwoordelijke opvoeder in kwestie reageert op een opvoedkundige manier tegenover zowel de bedreigde, als ook de bedreiger. Wij hanteren hierbij de volgende stappen:

1. Wie meldt wordt gehoord (erover praten helpt).
2. De opvoeder helpt de kinderen het samen op te lossen.
3. Ziet de opvoeder vermijding of passief incasseren, dan helpen zij dat kind met actieve, probleemgerichte aanpak (zoals grenzen aangeven).
4. Weerbaar gedrag van een kind wordt ondersteund door de autoriteit van de opvoeder (“Als x/y aangeeft dat zij dat niet willen, dan moet je dat respecteren.”).
5. Onwenselijk gedrag wordt in zijn uiting begrensd en de opvoeder wijst wel wenselijke handelingsalternatieven op. Hierbij wordt de motivatie achter het onwenselijke gedrag altijd meegewogen en het kind in de omgang daarmee ondersteund.

Op deze manier bevorderen wij niet alleen wenselijk gedrag, maar leren wij kinderen ook een adequate omgang met heftige emoties bij zichzelf en bij anderen, waardoor zij in levenssituaties zonder veiligheidsprotocol ook bekwaam zijn om voor zichzelf en anderen op te treden.

6.2. Pesten

Wij vinden het van groot belang om pesten te voorkomen en in te grijpen zodra het zich voordoet. Wij willen er scherp op zijn wanneer er sprake is van pesten, hierbij hanteren wij de volgende definitie ontleend aan [het Kenniscentrum Stop Pesten Nu](#): Pesten doet zich voor als er herhaaldelijke agressie, vanuit een (ervaren) machtsverhouding intentioneel wordt ingezet. Pesten is dus een patroon en er bestaan geen losstaande pestincidenten. Om duidelijk te krijgen wat er aan de hand is, en om een conflict goed op te lossen, is het nodig om duidelijk te krijgen i) wat er is gebeurd ii) welk gedrag, met welke gevolgen en met welke bedoeling? Veel interacties tussen kinderen waarbij een van de twee of beide een nare ervaring opdoen vragen

een opvoedkundige ingreep en de focus op preventie zoals boven beschreven. Als er wel vermoeden van pesten is kan dit altijd worden gemeld bij volgende personen:

Pestcoördinator: Lars Mijnlief, Lars@schooldepol.nl

Vertrouwenspersoon: Fiore Nicolai, Fiore@schooldepol.nl

Schoolleiding: Wim de Vries, Wim@schooldepol.nl

Gedragsspecialist: Xander Barel, Xander@schooldepol.nl

In samenspraak met de betrokken professionals en opvoeders zou in dat geval gekeken worden naar een individueel plan van aanpak waarin zowel de ingrijpende maatregelen als ook herstellende maatregelen voor alle betrokkenen uit voort komen. Xander fungeert hierbij tevens als chef pestbeleid.

6.3. Monitoring Psychosociale Veiligheid

De Monitoring van psychosociale veiligheid hebben wij zo ingericht dat het ons informatie geeft die nodig is om een veiligheidsbeleid te kunnen voeren dat bij onze situatie past. Gezien wij bij de school tot nu toe nog een kleine groep zijn waarin het mogelijk is om een representatief beeld te verkrijgen door alle betrokkenen regelmatig te spreken baseren wij ons beleid voor een groot gedeelte op de grote hoeveelheid kwalitatieve informatie die wij verkrijgen door onder andere gesprekken met de kinderen en met opvoeders, observaties van professionals. Deze informatie vullen wij aan met de resultaten uit de vragenlijst sociale veiligheid van de IEP. Bovendien wordt er aandacht aan besteed in de jaarlijkse crew- en ouderevaluatie. In de evaluaties komen onder andere de volgende vragen aan bod:

- Hoe denken ouders/crew dat de leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school ervaren?
- Hoe denken ouders/crew dat de kinderen op school te maken hebben met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid?
- Hoe denken ouders/crew dat het is gesteld met het welbevinden van de kinderen op school?

Als blijkt dat kinderen willens en in staat zijn om aan een kwalitatief evaluatie-interview deel te nemen (en dit ook willen), zullen wij ook aan hen tijdens de jaarlijkse evaluatiecyclus onder andere deze vragen voorleggen.

7. Veiligheid Crew

7.1. Bezetting en vier-ogen-principe

Het vier-ogen principe wordt nageleefd. Er is altijd, naast de vaste pedagogische professional, een stagiair of runner in de buurt. Bij het roosteren hanteren we minimaal de eisen van de leiding-kind ratio. Naarmate de bezetting toeneemt, zijn er meer ondersteunende medewerkers (kok, loods, workshopdocenten) aanwezig.

7.2. Achterwacht

Het komt op Het Eiland zelden voor dat als er een kind is er maar één volwassene in het gebouw is. Er zijn meestal ondersteunende medewerkers aanwezig die als primaire taak andere functies uitoefenen (kok, workshopdocenten, loods) en als secundaire taak de taak van achterwacht hebben. Omdat op Het Eiland ook flexwerkplekken aanwezig zijn, waar de teamleden inpandig aan het werk kunnen en er in hetzelfde gebouw ook een verloskundigenpraktijk zit, is er op de meeste momenten een andere volwassene in het gebouw aanwezig. Tijdens het openen en sluiten kan het voorkomen dat een begeleider maximaal een half uur alleen is in het gebouw. In dat geval is de houder van Het Eiland (Eefke) de vaste achterwacht en kan zo nodig binnen 10 minuten op het Eiland zijn.

7.3. Fysieke risico's

Wij letten erop dat de werkomstandigheden voor de crew voldoen aan de wetgeving. Een risico kan zijn dat mensen te lang doorwerken wanneer ze eigenlijk ziek zijn. Dit is voor ons een aandachtspunt. Gezondheid met betrekking tot tillen, houding en herhaalde bewegingen brengen we regelmatig onder de aandacht van de crew. Met aandacht voor het binnenklimaat voor de verschillende groepen zorgen we voor een gezonde luchtkwaliteit voor zowel kinderen als volwassenen.

7.4. Psychosociale risico's en werkdruk

De flexibele opvang en onderwijsvernieuwing vragen om flexibele werknemers. Vooralsnog lijkt deze flexibiliteit voor de meeste medewerkers eerder een voordeel dan een bezwaar. Tijdens sollicitaties en navigatie-conversaties (werknemer gesprekken) bespreken wij de individuele gevolgen van een flexibel rooster en een flexibele werkomgeving. Andere voortdurende aandachtspunten hierbij zijn emotionele uitdaging en belasting van het werk met kinderen. Wij proberen hier in overleg met het crewlid op maat te roosteren. Een voordeel voor werknemers bij Het Eiland is dat ze in vele gevallen hun werk met de kinderen kunnen combineren met andere taken in de organisatie, zoals koken, workshops geven, P&O en beleid, diëtetiek, pedagogisch coach, etc.) wat eenzijdige belasting voorkomt.

7.5. Werksfeer en waarderingscultuur

De uitdagingen van het werk met kinderen worden gezamenlijk gedragen door het gehele team. Iedereen is naast zijn dagelijkse taken ook medeverantwoordelijk voor het geheel. Gebaseerd op de principes van waarderend onderzoek (zie Pedagogische benadering) stemmen wij ons hierover af tijdens navigatie-conversaties en crew overleggen, maar nadrukkelijk ook tijdens de uitvoering van het werk en in de wandelgangen (on-the-job-coaching). Voor de uitwerking van grotere beleidsvraagstukken of taken met betrekking tot de roostering kunnen bouwuren worden opgenomen in het rooster van een medewerker. Verder is er veel aandacht voor organisatorische en persoonlijke ontwikkeling. Tijdens de navigatie-conversaties worden er individuele schelpenpaden (persoonlijke ontwikkelplannen) uitgewerkt met de medewerkers en tijdens de jaarvergadering van het schoolbestuur vindt er een organisatie-navigatie-conversatie plaats die aansluit op de schelpenpaden van de medewerkers.

8. Risico's en aandachtspunten mbt verschillende ruimtes en activiteiten

In dit hoofdstuk geven we weer welke ruimtes en activiteiten bepaalde specifieke risico's met zich meebrengen en hoe we hiermee omgaan. Dit is per ruimte en activiteit een aanvulling op de algemene veiligheidsrisico's. Zodra er een leeromgeving of plek bijkomt waar de kinderen structureel naartoe gaan, zullen wij deze opnemen in onderstaande lijst. Ingebruikname van een nieuwe leeromgeving gebeurt mbv het Protocol Risicoinventarisatie.

8.1. Eiland Zuid

8.1.3. De tuin Zuid

De tuin wordt gedeeld met alle groepen van Het Eiland. De buitenruimte is met behulp van een hek verdeeld in tweeën, waarbij de grote tuin is ingericht voor de kleinere kinderen en de kleine tuin voor de grotere kinderen. Kinderen zijn altijd onder toezicht buiten. De spelleider ziet vanaf de hoge tafel toe op het gebruik van speelgoed, klimrekken en de omgang met zand, planten en stenen etc. Het hekwerk rond de speelruimte zorgt ervoor dat kinderen niet onbedoeld het terrein kunnen verlaten en dat ongenodigde personen het terrein niet ongezien kunnen betreden. Bovendien zorgt het hekwerk ervoor dat kinderen zich tijdens het buitenspelen omhuld voelen.

8.1.4. Kleine en grote keuken Zuid

Beide keukens zijn zo vormgegeven dat er een plek voor de volwassene is (de kokszijde) en een plek voor de kinderen die meehelpen in de keuken (kinderzijde). Aan de kinderkant kunnen de kinderen helpen met de voorbereidende werkzaamheden zoals het wassen, voorproeven en snijden van de groenten, aardappelen etc. Het kookgedeelte biedt maximaal plek voor drie kinderen en één kok. In de grote keuken kunnen andere kinderen aan de tafel bezig zijn. Aan de kokszijde bevindt zich de kookplaat, de oven en de warm/koud-watervoorziening. Kookgereedschap, zoals scherpe messen, zijn voor de kinderen onbereikbaar opgeborgen. De kok ziet erop toe dat de kinderen niet in de buurt komen van hete pannen, en faciliteert de kookactiviteit voor de kinderen. Zij/hij bepaalt de werkzaamheden van de kinderen en stelt zich als leraar op. De kinderen leren op deze manier correct om te gaan met een snijmes, welke delen van het onvoorbereide voedsel dienen voor het gerecht en het wassen van de groente. Het gezamenlijk bereiden en eten van gezonde maaltijden is een belangrijk onderdeel van de pedagogische benadering en in het aanleren van gezonde leefstijl gewoontes bij groot en klein. Ook bevordert dit de sociale cohesie en saamhorigheid van de groep en draagt daarmee bij aan

de psychosociale veiligheid van kinderen en medewerkers. De crew die met kinderen in de keuken werkt is op de hoogte van de hygiënecode voor kleine instellingen, voor primair onderwijs en kinderopvangorganisaties (zie bijlage), die deel uitmaken van het beleid.

8.1.5. De Opkamer

In de opkamer is er altijd een loods aanwezig. Kinderen die om welke reden dan ook even niet bij hun groep kunnen zijn (omdat ze moeten bijkomen, uitrusten of extra aandacht of verzorging nodig hebben) kunnen hier terecht.

8.1.6. Het Atelier

Het Atelier dient als creatieve werkplek voor de Polder, de Buitenschool en School de Pol. Alhoewel voornamelijk de 3+’ers van de ruimte gebruik maken, is het ook geschikt voor de iets jongere kinderen (tijdens vlonder of bij het wennen, zie Pedagogische Benadering).

- **Ingang**
Voornaamste aandachtspunt is de hoogte van het kleine toegangsportaal voor volwassenen (er is al menig hoofd gestoten). We hebben de scherpe hoek afgedekt met een stootbreker en er hangt een waarschuwingsbordje (“Denk om je hoofduitgang!”).
- **Materialen**
Potentieel schadelijke stoffen (lijm en verf, etc.) en risicovol materiaal (scharen, beitels, etc.) staan hoog (buiten bereik van te kleine kinderen). Daarnaast gelden in het Atelier afspraken over de veilige omgang met materiaal, die als voorwaarde voor deelname gelden.
- **Verlichting**
Vanwege het weinige daglicht in het Atelier zijn er daglichtlampen opgehangen.
- **Gang, trap en toilet**
Kinderen zijn nooit zonder toezicht op de gang en in het trappenhuis van het Eiland. Op de trappen gelden de regels met betrekking tot het veilig trap leren lopen. Als een kind vanuit het atelier naar de wc moet dan gaat een begeleider mee en een blijft bij de groep in het atelier. Als er maar één begeleider in het atelier is gaat deze in de hal van het atelier met zicht op zowel het atelier als de trap zitten totdat het kind terug is in de groepsruimte. De voorkeur in het atelier gaat uit naar een roostering met twee begeleiders. Voor de kleine kinderen is er een potje in het atelier geplaatst. Verder zijn

er vaste momenten bij het arriveren en voor het verplaatsen naar een andere ruimte wanneer kinderen gevraagd worden om achter elkaar naar de wc te gaan. Als kinderen alsnog tussendoor naar de wc moeten op de eerste verdieping, worden ze door een van de crewleden begeleid. Als er maar één begeleider op de groep is belt deze naar de loods in de opkamer. Als kinderen al zelfstandig trap kunnen lopen (ongeveer vanaf hun vierde), kan de begeleider vanuit de toegangsruimte van het atelier toezien op de trap en de kinderen in het atelier (Dit gebeurt dus alleen bij de school of bij de BSO).

- Trappetje en deur naar tweede uitgang
Er wordt niet gespeeld op de trappen naar de nooduitgang. De trappen worden te allen tijde vrij gehouden van speelgoed en andere voorwerpen.

8.1.7. Het Parkeerterrein Zuid

De kinderen verplaatsen zich volgens gemaakte afspraken. Wanneer kinderen bijvoorbeeld buitenom van de tuin naar de keuken lopen, verzamelen zij zich bij de uitgang van de tuin. Een crewlid opent het hek en de kinderen weten dat zij door mogen lopen tot het poortje. Pas als het crewlid aangeeft dat het mag, verplaatsen zij zich verder tot aan de trap naar de keuken. Hierdoor kan het crewlid de parkeerplaats bekijken en zien of er rijdend verkeer aanwezig is, voordat de kinderen de parkeerplaats op lopen. Ook komen de kinderen via deze route niet in de rijzones van de auto's.

Als kinderen even moeten wachten op een parkeerplaats, bijvoorbeeld omdat het crewlid een bakfiets uit de fietsenstalling moet halen, geeft het crewlid eerst een duidelijke opdracht aan de kinderen over waar zij moeten staan tijdens het wachten.

Als kinderen terugkomen van een uitstapje en zij uit een bakfiets of bus moeten stappen, geeft een crewlid eerst een duidelijke opdracht over waar zij blijven wachten als ze zijn uitgestapt. De kinderen verplaatsen zich dus niet zomaar zonder begeleiding over de parkeerplaats. Wij gebruiken het verplaatsen op de parkeerplaats ervoor om de kinderen aandacht, voorzichtigheid en gewoontes aan te leren ten opzichte van voertuigen, zoals auto's en fietsers.

8.3. Uitstapjes

De kinderen gaan regelmatig op stap, zoals naar de markt of op excursie. We hanteren het vierogenprincipe door ofwel met meerdere volwassenen op stap te gaan of door naar openbare plaatsen te gaan (zoals naar de markt of de bibliotheek). De activiteit, de groep kinderen en de hoeveelheid en bekwaamheid van de volwassenen worden altijd op elkaar afgestemd. De crew heeft een lijst met kinderen die mee zijn en zij zorgen voor duidelijke afspraken met de kinderen

(elkaar vasthouden, wachten op afgesproken plekken, niet uit het zicht verdwijnen, etc.) die aansluiten op de gewoontevorming op het Eiland en de bekwaamheid van de professional en de kinderen. Bij uitstapjes naar een drukke gelegenheid dragen kinderen een herkenbaar petje of hesje en tellen we de kinderen steeds. Er is altijd iemand met een EHBO-diploma aanwezig die weet wat te doen bij calamiteiten.

8.4. Onderweg met de Bakfiets

Het Eiland heeft drie bakfietsen, één zonder elektrische aandrijving met ruimte voor twee kinderen en twee met elektrische aandrijving met beide ruimte voor zes kinderen. De bakfietsen kunnen worden ingezet voor vervoer van kinderen van het Eiland en van School de Pol. De bakfietsen worden regelmatig gecontroleerd door een geschikte monteur.

De bestuurder van de bakfiets moet eerst met de bakfiets oefenen zonder kinderen. Alle bestuurders wordt geleerd om drempels en schuine op- en afritten altijd haaks te nemen, dus recht aanrijden. Er is anders een reëel gevaar op omkiepen. Pas als de bestuurder zich helemaal veilig voelt op de fiets, kan deze fietsen met kinderen in de bakfiets. De ervaring leert dat er weinig verschil zit tussen fietsen met en zonder kinderen.

De kinderen zitten in de bakfiets vast met gordels. De elektrische aandrijving blokkeert automatisch bij 18 km per uur, dus harder dan dat gaat de fiets in het algemeen niet, behalve wanneer je naar beneden gaat, dan remt de bestuurder de bakfiets voorzichtig af. De bestuurder heeft oog voor de kinderen en biedt eventueel activiteiten aan, maar houdt prioriteit bij het anticiperen op verkeerssituaties.

8.5. In het Verkeer

Kinderen van het Eiland oefenen structureel vanaf jonge leeftijd met (korte) wandelingen in de stad en dus ook in het verkeer. Kinderen van School de Pol gaan regelmatig naar de bibliotheek, het stadspark of naar andere plekken zoals het museum of het theater. Een crewlid leert hen aan om in een rij achter elkaar in de berm te lopen en om de aanwijzingen van een crewlid op te volgen.

Bij langere wandelingen, bijvoorbeeld van Eiland Zuid naar het Stadspark, kan gebruik gemaakt worden van een touw waar de kinderen zich aan vast houden tijdens het lopen.

Het lopen in een gebied waar fietsers en auto's langskomen is duidelijk anders dan het lopen in een gebied waar enkel voetgangers zijn, zoals het bos of een park. Daar bewegen de kinderen zich vrijer volgens de daar geldende regels.

8.6. Onderweg in de Bus

Er wordt regelmatig gebruik gemaakt van de bus op weg naar het bos of naar andere (leer)omgevingen. Beide bussen hebben 9 zitplaatsen, inclusief bestuurder en maat (meestal stagiair). Nieuwe crewleden oefenen samen met een ervaren crewlid het rijden in de bus voordat ze zelf kinderen vervoeren. De bus neemt bij voorkeur de langzame route (niet via de snelweg, dus max 80 km/u-wegen). De kinderen worden in een voor hen passende zitting vervoerd, dat wil zeggen een zitting die minimaal voldoet aan de meest recente wetten. In Nederland moeten kinderen tot 135 cm in een autostoeltje zitten. In de wet staat dat je een peuterautostoel ook voorin mag plaatsen, in dat geval moet wel de airbag uitgeschakeld zijn. Peuters van 9 tot 18 kilo of tot 105 cm worden in autostoel groep 1 vervoerd. Kinderen tot 25 kilo worden in autostoel groep 2 vervoerd. Gemiddeld zitten kinderen tot 5 jaar in deze groep autostoeltjes. Bij het inwerken van nieuwe crewleden wordt er speciaal aandacht besteed aan het autostoel beleid in de bus.

De bestuurder heeft oog voor de kinderen en biedt eventueel activiteiten aan, maar houdt prioriteit bij het anticiperen op verkeerssituaties.

8.7. De Natuur in

Kinderen gaan regelmatig de natuur in, naar het bos of het stadspark. Op weg ergens naartoe, in de bus of in de bakfiets gelden de regels zoals boven beschreven. Een keer op de plek van bestemming beland zijn de volgende (veiligheids)maatregelen in acht te nemen:

- **Kleren**

De kinderen die meegaan moeten hierop gekleed zijn met kleren die afgestemd zijn op temperatuur, wind, neerslag, muggen en zon. Kinderen en ouders van kinderen die wennen bij de boschool worden hierop attent gemaakt. De praktijk leert dat de kinderen snel zelf experts worden in zichzelf kleden voor verschillende weersomstandigheden. Wij laten de kinderen hiermee ervaring opdoen binnen de grenzen van het aanvaardbare (altijd droge reservekleren in de tas, in de winter handschoenen mee, hoofdbedekking bij sterke zon etc.). Zo leren de kinderen dat het echt wel handig is om in de vrieskou je handschoenen en muts bij je te hebben, maar ook dat van een natte broek de wereld niet vergaat en bovenal dat men met (bijna) ieder weer buiten kan zijn.

- **Richtlijn Wind**

Een bos is een levende omgeving en dat brengt risico's met zich mee. Er zou een tak of zelfs een boom kunnen vallen. Kinderen en crewleden zouden hierbij ernstig letsel op kunnen lopen. Dit risico is er altijd, maar is uiteraard groter als het waait. Hieronder

staan richtlijnen voor de activiteiten die wij over het algemeen veilig achten gezien verschillende windkrachten. Het wondprotocol is een richtlijn. Uiteraard moeten crewleden alsnog ten allen tijde alert blijven op gevaren die zich voordoen tijdens de boschool op de plek van bestemming. Stel de wind neemt ineens sterk toe of er zijn andere onvoorziene omstandigheden waarop het verstandig is om te reageren, dan zijn crewleden gevraagd om dit op basis van gezond mensenverstand en met de veiligheid van de kinderen als uitgangspunt naar eigen inschatting te doen. Afstemming of overleg met de loods hierover is ten allen tijde mogelijk.

| Windkracht | |
|------------|---|
| 0 | Alle buitenactiviteiten kunnen plaatsvinden. |
| 1 | |
| 2 | |
| 3 | We gaan niet meer naar het Scharlakenbos. Je kunt wel naar de Appelbergen of naar het Stadspark. |
| 4 | |
| 5 | We gaan niet meer naar plekken waar bomen zijn. Je kunt wel activiteiten doen in de tuin of in een weiland. |
| >5 | |

Let op, het is expliciet de bedoeling om ook bij kou en regen naar het bos te gaan. Voor kinderen vanaf drie jaar oud geldt dat kou en regen geen redenen zijn om niet naar het bos te gaan. Je kunt je hier dan goed tegen kleden. Alleen wind kan dus een reden zijn om niet te gaan.

- **Afspraken met Crew**

De volgende aandachtspunten komen onder andere naar voren bij het inwerken van nieuwe crewleden:

1. Er gaan altijd minstens twee begeleiders mee.
2. Naast eten en leermiddelen meenemen: EHBO-pakket inclusief tekentang, opgeladen telefoon, zeep (natuurvriendelijk), schone handdoek en theedoek, gevulde waterzak of grote waterfles.
3. Er moet altijd een crewlid met kinder-EHBO-diploma mee zijn.
4. Alleen bekwame crewleden gaan mee.
5. Nieuwe crewleden worden zorgvuldig ingewerkt en minstens 5 keer meegenomen met crewleden die al langer meegaan met activiteiten in de natuur, voordat zij zelfstandig met een groep kinderen naar het bos gaan. Ervaren natuur crew bespreken en beoordelen de bekwaamheid van nieuwe crew.
6. Crew moet open en regelmatig kunnen reflecteren over zijn/haar bekwaamheid om met de kinderen veilig naar het bos te kunnen gaan (wie het niet vertrouwt doet het niet).

7. Bij het lopen in het bos wordt de vrijheid ingeperkt op het moment dat de kinderen in de buurt van water komen. De kinderen weten dat ze op die plekken tussen de twee volwassenen in moeten lopen. Één volwassene loopt voorop, één achteraan. De kinderen worden constant in de gaten gehouden. Als de groep het water ruim is gepasseerd gelden de regels weer zoals voorheen (vooruit lopen mag, mits je zichtbaar bent voor de volwassenen en er geen splitsing is).

- **Afspraken met Kinderen**

De crewleden maken afspraken met de kinderen die passen bij de ontwikkeling van de kinderen, de groepsdynamiek en het aantal en de bekwaamheid van de volwassenen die mee zijn. Verder gelden er de volgende regels:

1. Altijd binnen het zicht van de crewleden blijven.
2. Wij verzamelen als het daarvoor afgesproken signaal klinkt.
3. Stoppen voor een splitsing en bij vaste afgesproken wachtpunten.
4. Honden en paarden laten wij met rust (ook als het baasje uitnodigt om te aaien)
5. Bij honden en paarden hebben wij rustige benen en een rustige stem
6. Als een hond naar een kind toe loopt, loopt deze rustig weg richting de leerkracht
7. Zakmessen alleen gebruiken in een kring die getekend is in het zand en onder strikte begeleiding van de professional.
8. Stokken laag bij de grond houden.
9. Er gaan geen losse stokken mee in de bus.
10. In de bus zijn wij rustig en blijven wij van elkaar af.
11. De chauffeur bepaalt wie waar mag zitten (in welke stoel en wie voor).
12. Crew wijst de kinderen erop waar water is en tot hoe ver ze in de buurt van het water mogen komen. Kinderen weten dat ze op die plekken tussen de twee volwassenen in moeten lopen. Één volwassene loopt voorop, één achteraan.
13. Tijdens het lopen draag je je rugzak op je rug.
14. Thuis (met een volwassene) controleren op teken.

De ervaring leert dat kinderen die een aantal keer mee zijn geweest naar het bos, de gevaren van het bos zelf leren in te schatten. De ervaring leert ook dat kinderen die nieuw meegaan, dat niet kunnen. Het is dus belangrijk om bij nieuwe kinderen daar als crew bijzonder alert op te zijn en om kinderen actief kennis te laten maken met de risico's die er zijn.

Bijlagen

- [Protocol Risicoinventarisatie](#)
- [Beleid Veiligheid en Gezondheid Het Eiland](#)
- [Pedagogische Benadering Het Eiland](#)
- [BSI en Meldcode Kindermishandeling Het Eiland](#)
- [Incidentenformulier](#)

Informatiebronnen extern

[Wet Kinderopvang](#)

[Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang](#)

[Overzicht maatregelen wet innovatie en kwaliteit kinderopvang](#)

[Besluit Kwaliteit Kinderopvang](#)

[Regeling Wet Kinderopvang](#)

[Hygiënerichtlijn voor basisscholen](#)

[Hygiënerichtlijn voor kinderdagverblijven](#)

[Hygiëncode voor Kleine Instellingen](#)

[Sociale veiligheid binnen het onderwijs Stichting School&Veiligheid](#)

[Onderzoekskader PO 2021](#)

[Toezicht Kinderopvang door GGD](#)

[Brochure Toezicht en Handhaving Kinderopvang GGD GHOR](#)

[Rijksoverheid Informatie toezicht Kinderopvang](#)

[Veiligheid Kinderopvang](#)

[Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)

[Basismodel meldcode huiselijke geweld en kindermishandeling VWS](#)

[Afwegingskader Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling onderwijs en leerplicht](#)

[Afwegingskader Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling kinderopvang](#)

[Informatiepakket Meldcode](#)

[Brochure Zorgplicht Sociale Veiligheid op School OCW](#)

[Wetgeving sociale veiligheid in het onderwijs - School en veiligheid](#)

[Risicovol spel \(expertisecentrumkinderopvang.nl\)](#)